

Finanšu ministrija

Eiropas Savienības investīcijas pēc 2020.gada

dati uz 17.09.2020.

Finanšu ministrija

ES investīcijas 2021.–2027. gada plānošanas periodā

ES ATVESEĻOŠANĀS FINANSĒJUMS

2,49 mljrd. €
grantos

Programma
REACT-EU*

(papildus finansējums
Kohēzijas politikai
2014 – 2020)

272 mlj. €

Kopeja
lauksaimniecības
politika –
lauku attīstība***

85 mlj. €

Atveseļošanās
un noturības
mehānisms**

2,02 mljrd. €

Taisnīgas
pārkārtošanās
fonds*

121 mlj. €

10,53 mljrd. €
grantos

ES DAUDZGADU BUDŽETS

8,01 mljrd. €
grantos

Taisnīgas
pārkārtošanās
fonds*

77 mlj. €

Kohēzijas
politikas
fondi****

4,64 mljrd. €

Kopeja
lauksaimniecības
politika –
tiešmaksājumi***

2,48 mljrd. €

Kopeja
lauksaimniecības
politika –
lauku attīstība***

848 mlj. €

2,48 mljrd. €
aizdevumos

* FM Indikatīvie aprēķini, tiek gaidīti EK oficiālie aprēķini

** FM Indikatīvie aprēķini faktiskajās cenās veikti, balstoties uz fondu finansējuma sadalījumu pa gadiem EK priekšlikumos. Finansējuma sadalījums pa gadiem var mainīties, kas attiecīgi ietekmē faktiskajās cenās izteiktās summas (EK oficiālie aprēķini paziņoti tikai 2018. gada cenās)

*** EK oficiālie aprēķini, ZM dati

**** FM aprēķini par kopējo Kohēzijas politikas fondu apliecin, EK oficiālie aprēķini par programējamo Kohēzijas politikas fondu apliecin – 4,61 mljrd. EUR

Finanšu ministrija

7,995 mljrd. EUR reformām, attīstībai un ekonomikas noturībai¹

Vairāk finansējuma avotu – lielākas iespējas izaugsmei

Kopā – 7,989 mljrd. EUR (t.sk. fondi 7,043 mljrd. EUFR

2014.-2020.gada plānošanas periods

320 milj. EUR (t.sk. fondi 272 milj. EUR)
14-20 KP top-up - React-EU

434 milj. EUR
pārvedumi uz CEF un
Pārrobežu sadarbību

2021.-2027.gada plānošanas periods

2,02 miljardi EUR*

*1,65 mljrd.garantēti, pārējais indikatīvi

Eiropas Atveseļošanas un noturības mehānisms - RRF

4,992 miljardi EUR (t.sk. fondi 4,243 miljardi EUR)

Kohēzijas politikas fondi – ERAF, ESF+, KF

233 milj. EUR (t.sk. notiek pārrunas, vai būs nepieciešams KP finansējuma pārvedums)
Taisnīgas pārkārtošanas fonds - JTF

2020

2022

2024

2026

2028

2021

2023

2025

2027

2029

¹Oficiāli paziņots piešķirums 2018.gada cenās, summas faktiskajās cenās aprēķinātas, balstoties uz fondu finansējuma sadalījumu pa gadiem Komisijas priekšlikumos. Finansējuma sadalījums pa gadiem var mainīties, kas attiecīgi ietekmē summas, kas izteiktas faktiskajās cenās.

Finanšu ministrija

Rīcība Covid-19 seku mazināšanai

ES fondu 2014. – 2020. gada
plānošanas periodā-

ReactEU

Finanšu ministrija

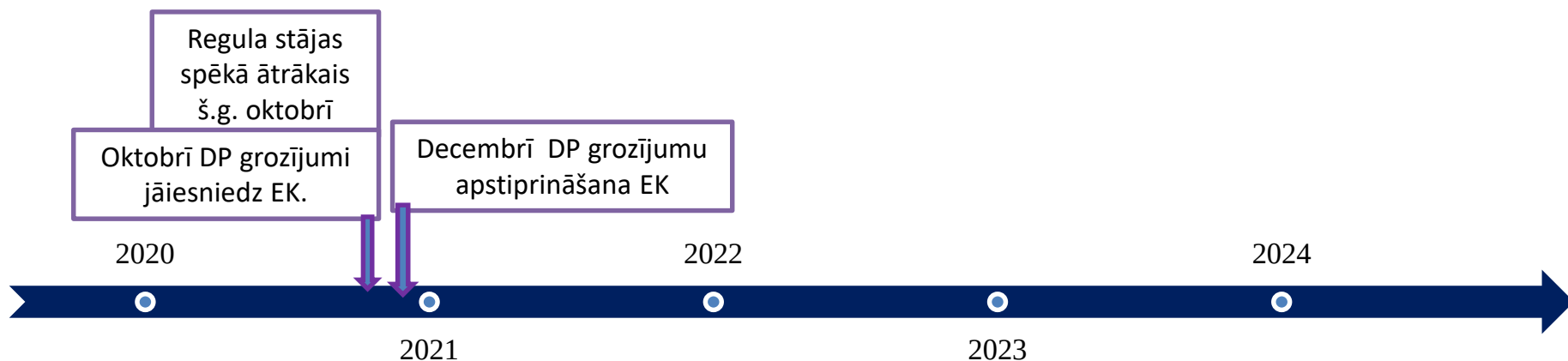
REACT-EU

Papildu finansējums Kohēzijas politikai 2014–2020

~272 milj. EUR

320 milj. EUR ar līdzfinansējumu

- Ieguldījumi tūlītējiem pasākumiem Covid-19 pandēmijas seku mazināšanai prioritāri visvairāk skartajās nozarēs (veselība; nodarbinātība; MVU atbalsts un darba kapitāls; iekļaušanas pasākumi) – **potenciāli valsts budžeta pasākumu refinansēšana**.
- Jānodrošina 2014.–2020.gada DP «Izaugsme un nodarbinātība» grozījumi 2020.gadā, pretējā gadījumā finansējums tiek zaudēts.
- Izmaksu attiecināmība no 2020.gada 1.februāra līdz 2023.gadam, piešķirumi 2020. un 2022.gada rudenī.

Finanšu ministrija

Rīcība Covid-19 seku
mazināšanai ilgtermiņā -
**Eiropas Atveseļošanas un
noturības mehānisms
(ANM/RRF)**

Finanšu ministrija

Eiropas Atveseļošanas un noturības mehānisms (ANM/RRF)

2,02 miljardi EUR*

*1,65 miljrd. garantēti,
pārējais indikatīvi

20% investīcijas
digitalizācijā

37%
investīcijas
klimatā

- Ieguldījumi ilgtermiņa Covid-19 pandēmijas seku mazināšanai ekonomikā, pārejā uz zaļo un digitālo ekonomiku.
- Veicot reformas nozarēs, plānojot ieguldījumus atbilstoši 2019. un 2020.gada Padomes rekomendācijām
- EK maksā par veiktajām reformām un sasniegtajiem rezultātiem nevis veiktajām izmaksām
- Visām investīcijām jāievēro «do no harm» princips attiecībā uz klimata mērķiem

Līdz š.g. oktobrim
izstrādājams
Latvijas
atjaunošanas un
noturības plāns

Regula stājas
spēkā ātrākais
2021.g. janvārī

EK nacionālie atlabšanas
plāni apstiprināmi
vēlākais līdz 2023. gada
beigām

Maksājumus
EK veic līdz
2026.gada
beigām

Finanšu ministrija

Eiropas Atveseļošanas un noturības mehānisms (ANM/RRF)

7,749
miljardi
EUR

Vismaz
37%

Klimats

Vismaz
20%

Digitālā
transformācija

Veselība

Nevienlīdzības
mazināšana
(ATR)

Transformācija
un
produktivitāte

Likuma vara

Latvijai
2,02
miljardi
EUR*

**1,65 miljrd. garantēti,
pārējais indikatīvi*

Koncentrācijas nosacījumi

20% investīcijas
digitalizācijā
37% investīcijas
klimatā
“Do not harm”
princips

Valsts rekomendācijas

2019.gada
rekomendācijas
2020.gada
rekomendācijas

Reformas

EK ziņojuma par
Latviju
identificētie
izaicinājumi
Latvijas
Nacionālā
reformu
programma

Finanšu ministrija

EK izvirzītas pamatiniciatīvas

Enerģētikas uzlabošana

Nākotnes tīro tehnoloģiju nodrošināšana, kā arī atjaunojamo enerģijas resursu attīstība un intensificēšana

Renovācija

Publisko un privāto ēku energoefektivitātes uzlabošana

Uzlāde un uzpilde

Tīru nākotnes tehnoloģiju popularizēšana, lai paātrinātu ilgtspējīga, pieejama un gudra transporta, kā arī AER degvielas izmantošanu

Savienojamība

Ātrdarbīgu platjoslas pakalpojumu ieviešana visos reģionos un mājāsaimniecībās, ieskaitot optisko šķiedru un 5G tīklus

Modernizācija

Valsts pārvaldes un pakalpojumu, tostarp tiesu un veselības aprūpes sistēmu, digitalizācija

Paplašināšana

Eiropas rūpniecības datu mākoņu jaudas palielināšana un jaudīgāko, vismodernāko un ilgtspējīgāko procesoru attīstība

Pārkvalifikācija un kvalifikācijas celšana

Izglītības sistēmu pielāgošana, lai atbalstītu digitālās prasmes un izglītības un arodapmācību visiem vecumiem

Finanšu ministrija

Galvenās atšķirības starp Kohēzijas politiku un atveseļošanas un noturības mehānismu

Kohēzijas politika

- Dalītās pārvaldības instruments
- 85% līdzfinansējums
- Maksājumi tiek veikti balstoties uz iesniegtajiem maksājumiem
- Ieviešanas periods 7+2 gadi (2029.gada beigās)
- Finanšu korekcijas piemērojamas tikai par sistēmiskām kļūdām un neatbilstoši veiktiem izdevumiem
- Programmu apstiprina EK

Atveseļošanas un noturības mehānisms

- Tiešās pārvaldības instruments
- Nav nepieciešams nacionālais līdzfinansējums
- Maksājumi balstoties rezultātu (reformu mērķu sasniegšanu)
- Ieviešana, līgumi līdz 2022.gadam, reformu īstenošana līdz 2026.gada vidum
- Sankciju mehānismi finansējuma atgūšanai, ja reformas netiek īstenotas
- ANM plāns tiek saskaņots ar EK un ES Padomi
- Iespējams piesaistīt papildus resursus aizdevumu formā

Finanšu ministrija

Klimata mērķiem atbilstošie ieguldījumi

** Sarunas par klimata ieguldījumu vēl nav noslēgušās! Regulas priekšlikums paredz izmantot Kohēzijas politikas metodoloģiju klimata ieguldījumu uzskaitē, vienlaikus pieļaujot atkāpes reformu gadījumā, kuras būtu jāsaskaņo EK.*

Klimata pārmaiņas un ilgtspēja	Ekonomikas transformācija un produktivitātes reforma	Veselība	Nevienlīdzības mazināšana	Fiskālā politika un pārvalde	Klimata %*
Dabas gāzes apkures risinājumi, vides infrastruktūra (atkritumi u.c.)	Pētījumi, inovācijas un uzņēmējdarbības atbalsts, kā arī IKT	Visas sektora investīcijas	Ceļi, mājojli, izglītības infrastruktūra u.c.	Visas sektora investīcijas	0
Zaļie risinājumi uzņēmumos, bioloģiskā daudzveidība, gaisa kvalitāte	Pētījumi un inovācijas, kas tiešā veidā saistīti ar videi draudzīgiem risinājumiem	-	-	-	40
Energoefektivitāte, atjaunojamie resursi, dzelzceļa infrastruktūra un tīrais sabiedriskais transports, veloceļi	Pētījumi un inovācijas, kas tiešā veidā saistīti ar klimata pārmaiņām	-	-	-	100

*Klimata ieguldījumu % norādīti saskaņā ar Padomē apstiprināto mandātu Kohēzijas politikas kopējo noteikumu regulai, kas var mainīties triaļogu sarunās starp EK, ES Padomi un Eiropas Parlamentu

Finanšu ministrija

Eiropas Semestris

Eiropas Semestra ietvaros Eiropas Komisija (EK) sniedz dalībvalstīm **rekomendācijas** nodarbinātības politikas, pētniecības un inovācijas politikas, enerģētikas, klimata pārmaiņu politikas, izglītības politikas un sociālās politikas jomās

Līdz **aprīļa beigām** dalībvalstīm ir jāiesniedz Eiropas Komisijā atjaunotās nacionālās programmas¹

Maijā EK vērtē valstu programmas un progresu strukturālo reformu īstenošanā

Maija beigās EK nāk klajā ar priekšlikumiem ES Padomes rekomendācijām ES dalībvalstīm

Rekomendācijas tiek apstiprinātas Eiropadomē **jūnija beigās**

¹ Latvijas NRP ir aprakstīts vidēja termiņa makroekonomiskais scenārijs, atspoguļoti galvenie Latvijas tautsaimniecības makrostrukturālie izaicinājumi (šķēršļi) un galvenie pasākumi to novēršanai, kā arī Latvijas kvantitatīvie mērķi un galvenie pasākumi to sasniegšanai.

Finanšu ministrija

Eiropas Semestra rekomendācijas Latvijai (2019)

Nr.	Rekomendācijas
1.	Nodrošināt, ka valdības neto primāro izdevumu nominālā pieauguma temps nepārsniedz 3,5% 2020. gadā, kas atbilst gada strukturālajai korekcijai 0,5 % apmērā no IKP. Samazināt nodokļus zema atalgojuma saņēmējiem , novirzot tos uz citiem avotiem, jo īpaši kapitālu un īpašumu, un uzlabojot nodokļu saistību izpildi. Nodrošināt efektīvu uzraudzību un nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizēšanas novēršanas regulējuma īstenošanu.
2.	Novērst sociālo atstumtību , jo īpaši uzlabojot minimālo ienākumu pabalstu, minimālo vecuma pensiju un cilvēkiem ar invaliditāti paredzētā ienākumu atbalsta adekvātumu. Uzlabot izglītības un apmācības kvalitāti un efektivitāti jo īpaši attiecībā uz mazkvalificētiem darba ņēmējiem un darba meklētājiem, tostarp palielinot līdzdalību profesionālajā izglītībā, apmācībā un pieaugušo izglītībā. Uzlabot veselības aprūpes sistēmas pieejamību, kvalitāti un izmaksu lietderību.
3.	Uz ieguldījumiem vērsto ekonomikas politiku koncentrēt uz inovāciju, cenas ziņā pieejamu mājokļu piedāvājumu, transportu – jo īpaši attiecībā uz tā ilgtspēju – resursu efektivitāti un energoefektivitāti, energotīklu starpsavienojumiem un digitālo infrastruktūru, ņemot vērā reģionālās atšķirības.
4.	Uzlabot publiskā sektora atbildību un efektivitāti , jo īpaši attiecībā uz pašvaldībām un valsts un pašvaldību uzņēmumiem, kā arī interešu konfliktu novēršanas režīmu.

Finanšu ministrija

Eiropas Semestra rekomendācijas Latvijai (2020)

Nr.	Rekomendācijas
1.	Ievērojot vispārējo izņēmuma klauzulu, veikt visus vajadzīgos pasākumus, lai efektīvi ierobežotu pandēmijas izplatību, stiprinātu ekonomiku un atbalstītu tās turpmāko atlabšanu. Kad to pieļaus ekonomiskie apstākļi, īstenot fiskālo politiku, kas ļaus panākt piesardzīgu vidēja termiņa fiskālo stāvokli un nodrošināt parāda ilgtspēju un vienlaikus veicinās investīcijas. Stiprināt veselības sistēmas noturību un pieejamību, tostarp nodrošinot to ar papildu cilvēkresursiem un finanšu resursiem.
2.	Paredzēt pienācīgu ienākumu atbalstu krīzes vissmagāk skartajām iedzīvotāju grupām un stiprināt sociālās drošības tīklu. Mazināt krīzes ietekmi uz nodarbinātību, tostarp izmantojot elastīgu darba režīmu, aktīvos darba tirgus pasākumus un prasmju pilnveidošanu.
3.	Nodrošināt likviditātes atbalsta pieejamību uzņēmumiem, jo īpaši mazajiem un vidējiem uzņēmumiem. Pasteidzināt labā sagatavotībā stadijā esošo publisko investīciju projektu īstenošanu un rosināt privātās investīcijas, lai sekmētu ekonomikas atlabšanu. Virzīt investīcijas uz zaļo pārkārtošanos un digitālo pāreju, jo īpaši uz pētniecību un inovāciju, tīru un efektīvu enerģijas ražošanu un izmantošanu, ilgtspējīgu transportu un digitālo infrastruktūru.
4.	Turpināt darbu pie nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas novēršanas sistēmas pilnveidošanas.

Finanšu ministrija

ES fondu 2021. – 2027. gada plānošanas periodā investīcijas- **Darbības programma** **(ESF+, ERAF, KF, TPF)**

Finanšu ministrija

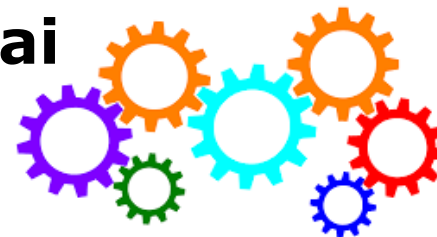
Plānošanas dokumenta – darbības programmas stratēģiskais pamats

Finanšu ministrija

Darbības programma Latvijai 2021.–2027.gadam

Virsmērķis – darbības programma kā **nozīmīga investīciju platforma zināšanās balstītai ekonomikas transformācijai uz zaļām tehnoloģijām un inovācijām.**

Darbības programmas ES fondu ieguldījumi plānoti, tematiski grupējot **Nacionālajā attīstības plānā 2021.–2027.gadam ietvertos veicamos pasākumus.**

Ieguldījumi plānoti arī **jau uzsākto strukturālo reformu īstenošanai, kā arī administratīvi teritoriālajai reformai,** kas ir priekšnosacījums tālākai reģionu izaugsmei un iedzīvotāju aizplūšanas apturēšanai.

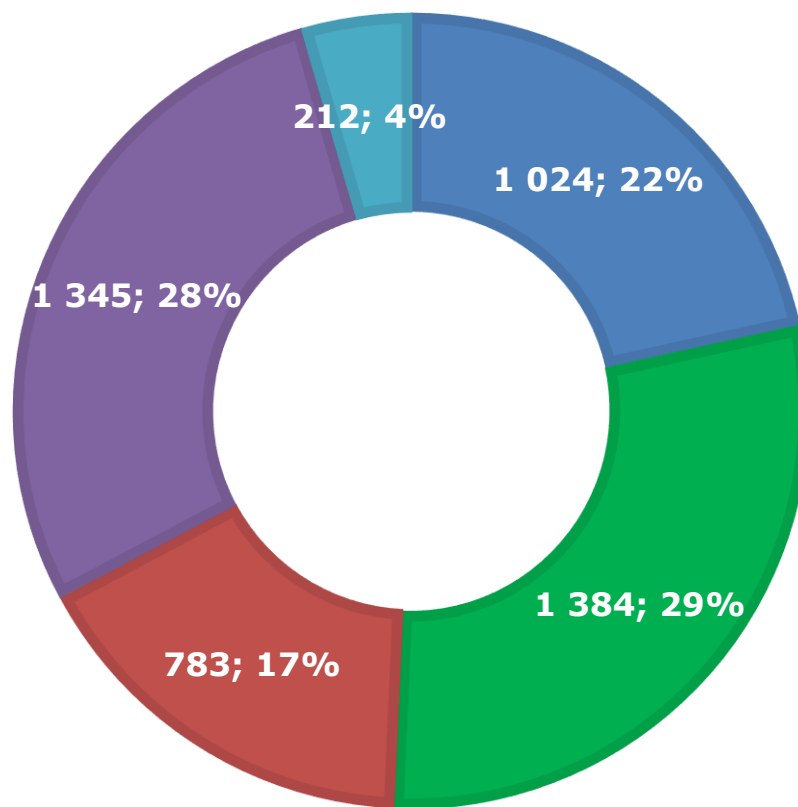
Gan darbības programmas izstrādi, gan tās pakāpenisku īstenošanu caurvīs **sabiedrības, un jo īpaši sociālo un sadarbības partneru, pašvaldību pārstāvošo organizāciju un nevalstiskā sektora iesaiste dažādos procesos.**

Finanšu ministrija

Finansējuma sadalījums pa politikas mērķiem

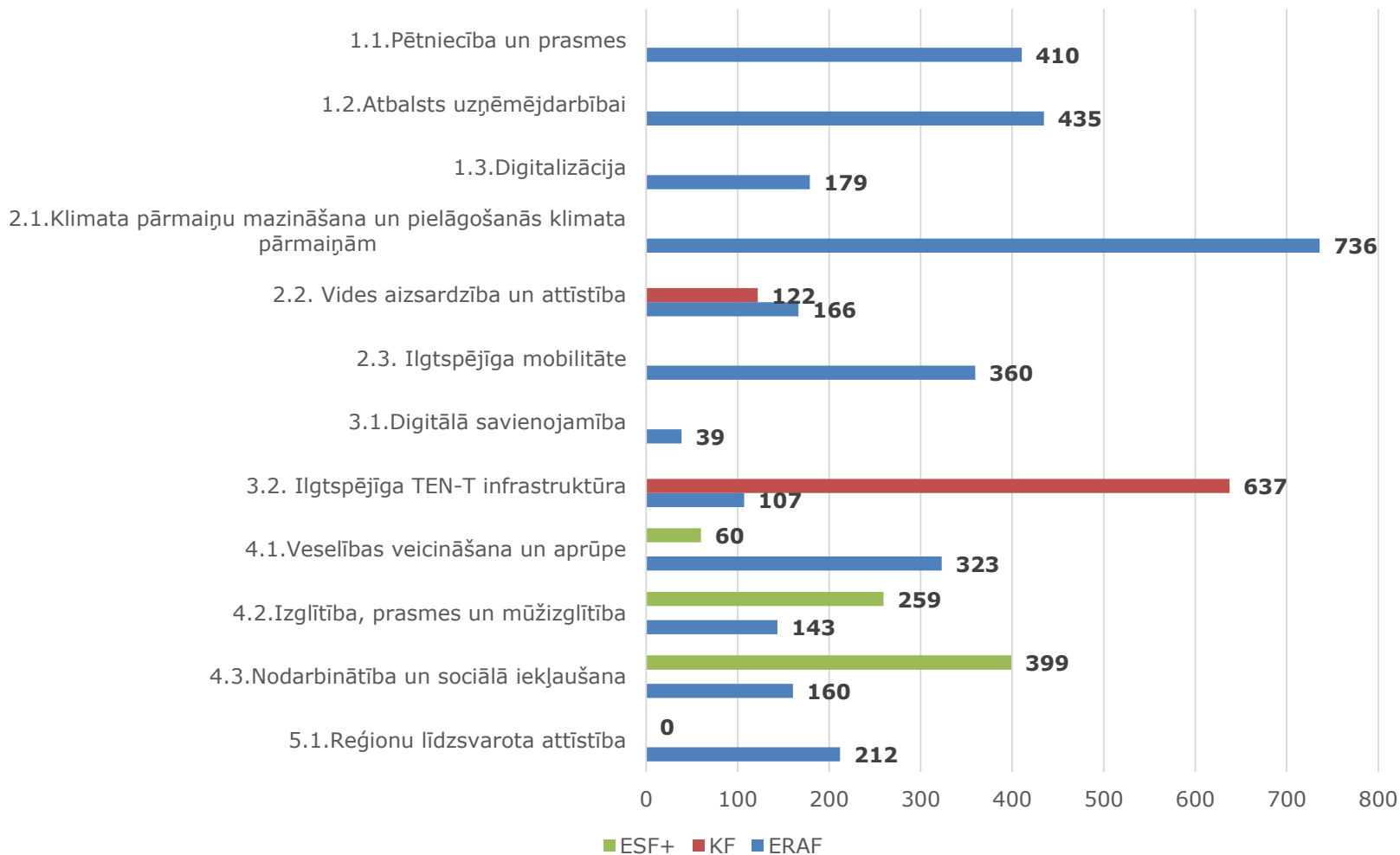
- 1. Politikas mērķis "Viedāka Eiropa"
- 2. Politikas mērķis "Zaļāka Eiropa"
- 3. Politikas mērķis "Savienotāka Eiropa"
- 4. Politikas mērķis "Sociālāka Eiropa"
- 5. Politikas mērķis "Iedzīvotājiem tuvāka Eiropa"

Finanšu ministrija

Finansējuma sadalījums pa prioritātēm un fondiem

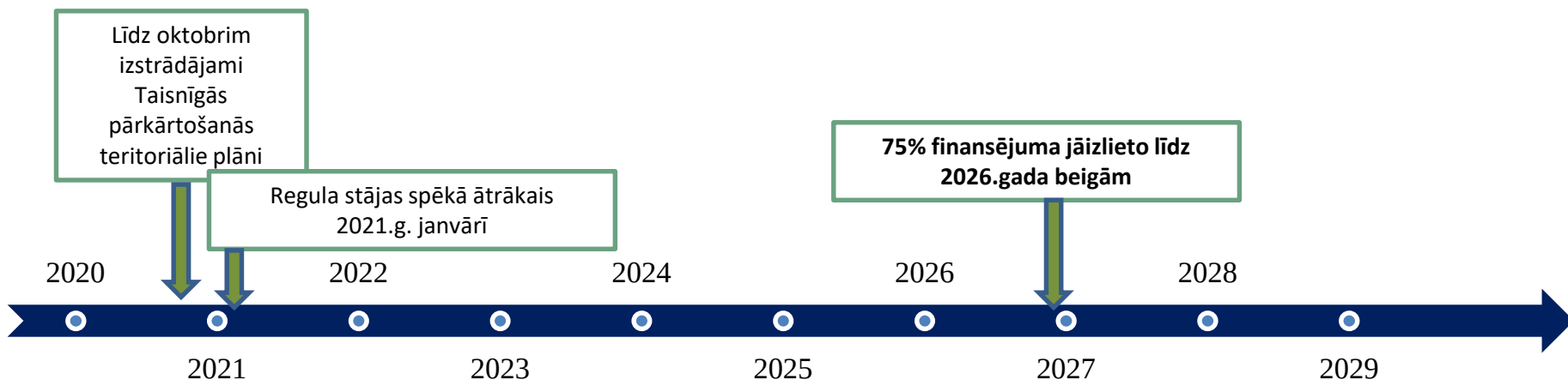
Finanšu ministrija

Taisnīgas pārkārtošanas fonds (TPF)

~198 milj. EUR

233 milj.EUR ar līdzfinansējumu

- Ieguldījumi klimata pārmaiņu vissmagāk skarto teritoriju ekonomiskai diversifikācijai – reģioniem NUTS3 līmenī ar vislielāko oglekļa intensitāti, sociālajiem izaicinājumiem potenciālo darba vietu zaudējumu kontekstā.
- Taisnīgas pārkārtošanas plānu sagatavo VARAM.
- Ieguldījumi tiek plānoti 2021.–2027.gada darbības programmas ietvaros.
- Turpinās diskusijas par obligāto pārvedumu no ERAF un ESF+ līdzekļiem.

Finanšu ministrija

Būtiskākie nozaru plānošanas dokumenti I

Ieguldījumu priekšnosacījums

Nozares plānošanas dokuments

Viedās specializācijas stratēģija

Nacionālās industriālās politikas pamatnostādnes 2021.–2027.gadam (NIP) (EM) – [notikusi publiskā apspriede](#), plānots apstiprināt 10.2020.

Zinātnes, tehnoloģijas attīstības un inovācijas pamatnostādnes 2021.–2027.gadam (ZTAI) (IZM) – [notikusi publiskā apspriede](#), plānots apstiprināt 12.2020.

Digitālās transformācijas pamatnostādnes 2021.–2027.gadam (VARAM)- notiek izstrāde, plānots apstiprināt 12.2020.

Energoefektivitāte, enerģētika, atjaunojamie energoresursi

Latvijas Nacionālais enerģētikas un klimata plāns (NEKP) (EM) [APSTIPRINĀTS](#)

Ēku atjaunošanas ilgtermiņa stratēģija (EM) – [izsludināts VSS maijā](#), plānots apstiprināt 12.2020.

Katastrofu risku pārvaldība

Valsts civilās aizsardzības plāns (IeM) – [notikusi publiskā apspriede](#), [iesniegts Valsts kancelejā apstiprināšanai MK](#).

Ūdenssaimniecība

Notekūdeņu apsaimniekošanas investīciju plāns 2021.–2027.gadam (VARAM) – notiek izvērtējums, plānots apstiprināt 12.2020.

Ūdensapgādes investīciju plāns 2021-2027.gadam (VARAM) – [notikusi SIVN publiskā apspriede](#), plānots apstiprināt 12.2020.

Atkritumu apsaimniekošana

Atkritumu apsaimniekošanas valsts plāns 2021.-2028.gadam (VARAM) – notiek izstrāde, plānots apstiprināt 12.2020.

Finanšu ministrija

Būtiskākie nozaru plānošanas dokumenti II

Ieguldījumu priekšnosacījums

Nozares plānošanas dokuments

Platjoslas internets	Platjoslu elektronisko sakaru nozares attīstības plāns 2021.–2027.gadam (SM) – notiek izvērtējums, plānots apstiprināt 12.2020.
Transports	Transporta attīstības pamatnostādnes 2021.–2027.gadam (SM) – notiek izvērtējums, plānots apstiprināt 12.2020.
Darba tirgus politika un Sociālās iekļaušana un nabadzības mazināšana	Sociālās aizsardzības un darba tirgus politikas pamatnostādnes (LM) – publiskā apspriede plānota 10.2020., plānots apstiprināt 12.2020.
Izglītība un mācības visos līmeņos	Izglītības un prasmju attīstības pamatnostādnes 2021.–2027.gadam (IzM) – notiek publiskā apspriede , plānots apstiprināt 12.2020.
Veselība un ilgtermiņa aprūpe	Sabiedrības veselības pamatnostādnes 2021.–2027.gadam (VM) – notiek izvērtējums, plānots apstiprināt 12.2020.

Finanšu ministrija

Darbības programmas izstrāde

Finanšu ministrija

Paldies par uzmanību!

